

Cuprins

Abrevieri	XV
Considerații introductive.....	XVII
Titlul I. Organizația Internațională a Muncii.....	1
Capitolul I. Organizația Internațională a Muncii și rolul său în evoluția reglementării relațiilor de muncă	1
Secțiunea 1. Ideea abordării internaționale a problematicii muncii.....	4
Secțiunea a 2-a. Crearea Organizației Internaționale a Muncii	6
Secțiunea a 3-a. Evoluția Organizației Internaționale a Muncii	8
§1. Organizația Internațională a Muncii între cele două războaie mondiale .	8
§2. Organizația Internațională a Muncii în timpul celui de al doilea război mondial.....	10
§3. Organizația Internațională a Muncii după război, până în anii 1958-1960.....	12
§4. Organizația Internațională a Muncii în perioada 1960-1989	15
§5. Organizația Internațională a Muncii după 1989 și până în prezent.....	17
§6. Concluzii.....	46
Capitolul II. Competența și structura Organizației Internaționale a Muncii.....	48
Secțiunea 1. Competența Organizației Internaționale a Muncii	48
Secțiunea a 2-a. Structura tripartită a OIM. Tripartitismul – principiu fundamental	50
Secțiunea a 3-a. Conferința Internațională a Muncii	51
Secțiunea a 4-a. Consiliul de Administrație	57
Secțiunea a 5-a. Biroul Internațional al Muncii.....	59
Secțiunea a 6-a. Alte organe.....	59
§1. Comisii și reuniuni tehnice	59
§2. Conferințe (reuniuni) regionale	60
Secțiunea a 7-a. Amendamentele Constituției OIM din 1986	61
Secțiunea a 8-a. Amendamentul Constituției OIM din 1997.....	62
Capitolul III. Activitatea Organizației Internaționale a Muncii.....	65
Secțiunea 1. Caracterizare generală.....	65
Secțiunea a 2-a. Activitatea de elaborare, adoptare și control al aplicării instrumentelor OIM și a altor documente	67
§1. Convenție sau recomandare. Delimitare	67
§2. Elaborarea convențiilor și a recomandărilor	68
§3. Adoptarea convențiilor și a recomandărilor.....	69
§4. Obligațiile statelor membre	70
§5. Mecanisme de control.....	72

§6. Aplicarea convențiilor OIM.....	76
§7. Evoluții privind activitatea normativă	77
Secțiunea a 3-a. Activitatea de cooperare și asistență tehnică	80
Secțiunea a 4-a. Activitatea de informare și cercetare științifică.....	89
§1. Biroul Internațional al Muncii	89
§2. Institutul internațional de studii sociale	91

Titlul II. Probleme ale definirii dreptului internațional al muncii..... 93

Capitolul I. Caracteristici esențiale ale dreptului internațional al muncii..... 93

Secțiunea 1. Considerații introductive.....	93
Secțiunea a 2-a. Rațiunea existenței dreptului internațional al muncii.....	98
Secțiunea a 3-a. Obiectul dreptului internațional al muncii	100
Secțiunea a 4-a. Subiectele dreptului internațional al muncii.....	103
Secțiunea a 5-a. Funcțiile dreptului internațional al muncii	105
Secțiunea a 6-a. Principiile fundamentale ale dreptului internațional al muncii	107
Secțiunea a 7-a. Izvoarele dreptului internațional al muncii	110
Secțiunea a 8-a. Raportul dintre dreptul internațional al muncii și dreptul intern	119
Secțiunea a 9-a. Trăsăturile dreptului internațional al muncii	120

Capitolul II. Problematika elaborării și aplicării convențiilor

și recomandărilor Organizației Internaționale a Muncii 122

Secțiunea 1. Considerații generale	122
§1. Convenția OIM – tratat internațional.....	122
§2. Natura juridică a convențiilor OIM	123
§3. Norme programatice. Norme pragmatice. Norme esențiale	124
§4. Ratificarea convențiilor OIM.....	125
§5. Intrarea în vigoare a convențiilor OIM	127
§6. Denunțarea convențiilor OIM.....	128
§7. Revizuirea normelor OIM	129
§8. Problema protocoalelor OIM	132
Secțiunea a 2-a. Probleme ale elaborării convențiilor și recomandărilor Organizației Internaționale a Muncii	132
§1. Considerații introductive	132
§2. Problema opțiunii între convenții și recomandare	133
§3. Problema opțiunii între adoptarea unor instrumente universale sau regionale	135
§4. Procedee tehnice de suplețe	136
§5. Perspective.....	138
Secțiunea a 3-a. Probleme ale aplicării convențiilor și recomandărilor OIM	138
§1. Obligația de a supune convențiile și recomandările autorităților competente	138
§2. Eficiența procedurilor de control	139
§3. Alte forme de promovarea aplicării instrumentelor OIM	140

Secțiunea a 4-a. Interpretarea convențiilor OIM	140
Secțiunea a 5-a. Problematika normelor OIM la ora mondializării	142
Capitolul III. Influența instrumentelor internaționale ale muncii asupra legislațiilor statelor membre ale Organizației Internaționale a Muncii	154
Secțiunea 1. Considerații generale	155
§1. Variabilitatea influenței în funcție de structura politică, socială și economică, nivelul și ritmul dezvoltării unui statunui stat	155
§2. Influența instrumentelor prin raportare la numărul ratificărilor înregistrate	157
§3. Influența convențiilor neratificate și a recomandărilor	162
§4. Influența instrumentelor OIM și sensul său pozitiv, de îmbunătățire a legislației interne	162
§5. Influența instrumentelor OIM pe diverse planuri	163
Secțiunea a 2-a. Influența convențiilor pe state și pe zone geografice	164
§1. Europa	164
§2. America	169
§3. Asia	171
§4. Țările arabe	171
§5. Africa	172
Titlul III. România și Organizația Internațională a Muncii	173
Capitolul I. România – prezență activă în cadrul Organizației Internaționale a Muncii	173
Secțiunea 1. România și Organizația Internațională a Muncii în anii 1919-1942	173
§1. Participarea României la conferințele premergătoare constituirii OIM	173
§2. Participarea României la OIM între anii 1919-1928	174
§3. România și OIM între 1929-1942	177
§4. Poziția reprezentanților români în conferințele OIM	178
§5. Influența convențiilor și recomandărilor OIM asupra legislației române a muncii	178
§6. Doctrina românească despre OIM	179
Secțiunea a 2-a. România și OIM în anii 1945-1956	179
Secțiunea a 3-a. România și OIM în perioada 1956-1975	179
Secțiunea a 4-a. România și OIM în perioada 1976-1989	182
Secțiunea a 5-a. Relansarea raporturilor dintre România și OIM	182
Capitolul II. Conținutul dreptului internațional al muncii și legislația română	188
Secțiunea 1. Considerații generale	188
Secțiunea a 2-a. Drepturile fundamentale ale omului	189
§1. Considerații introductive	189
§2. Libertatea sindicală și dreptul la negocieri colective	190
§3. Libertatea muncii	201
§4. Egalitatea de șanse și de tratament	203

Secțiunea a 3-a. Normele OIM și tripartismul	206
Secțiunea a 4-a. Ocuparea forței de muncă. Resursele umane	207
Secțiunea a 5-a. Condițiile de muncă	211
§1. Considerații introductive	211
§2. Salariul.....	212
§3. Protecția lucrătorilor în caz de insolvabilitate a angajatorului.....	214
§4. Condițiile generale de muncă	216
§5. Securitatea și sănătatea în muncă	220
Secțiunea a 6-a. Concedierea.....	226
Secțiunea a 7-a. Norme specifice anumitor contracte sau raporturi de muncă	229
§1. Munca cu timp parțial.....	229
§2. Munca la domiciliu	230
§3. Munca independentă.....	231
§4. Munca familială.....	231
§5. Ucenicia la locul de muncă.....	232
§6. Unele considerente generale	232
§7. Recomandarea OIM nr. 198/2006 asupra relației de muncă.....	233
Secțiunea a 8-a. Categoriile particulare de lucrători.....	236
§1. Norme specifice în funcție de persoană.....	236
§2. Norme specifice în funcție de profesie	239
Secțiunea a 9-a. Lucrătorii migranți	251
Secțiunea a 10-a. Administrația și inspecția muncii	253
§1. Administrația muncii	253
§2. Inspecția muncii.....	253
§3. Statistica muncii	254
Secțiunea a 11-a. Securitatea socială.....	255
Titlul IV. Dreptul social european	258
Capitolul I. Considerații introductive	258
Secțiunea 1. Preliminarii	258
Secțiunea a 2-a. Dreptul social european și dreptul național.....	262
Capitolul II. Norme de drept social în activitatea Consiliului Europei.....	264
Secțiunea 1. Activitatea	264
Secțiunea a 2-a. Structura.....	265
Secțiunea a 3-a. Convenția europeană a drepturilor omului și libertăților fundamentale.....	267
§1. Prezentare generală.....	267
§2. Drepturile și libertățile privind munca.....	268
Secțiunea a 4-a. Carta socială europeană.....	270
§1. Considerente generale.....	270
§2. Ratificarea Cartei și dreptul comunitar	273
§3. Impactul ratificării Cartei asupra legislației române.....	274
Secțiunea a 5-a. Normele europene de securitate socială	288
§1. Codul european de securitate socială.....	288

§2. Convenția europeană de securitate socială	288
§3. Convenția europeană privind statutul juridic al lucrătorului migrant ..	289
Secțiunea a 6-a. Influența reglementărilor Consiliului Europei asupra legislației interne a muncii	290
Capitolul III. Problematica socială în Uniunea Europeană	292
Secțiunea 1. Scurt istoric	292
Secțiunea a 2-a. Extinderea Uniunii Europene	295
Secțiunea a 3-a. Aderarea României la Uniunea Europeană	297
Secțiunea a 4-a. Cadrul instituțional al Uniunii Europene	299
§1. Comisia Europeană	299
§2. Consiliul Uniunii Europene	300
§3. Parlamentul European	301
§4. Consiliul European	301
§5. Curtea de Justiție a Comunităților Europene (CJCE)	302
§6. Curtea de Conturi	303
§7. Banca Centrală Europeană	303
§8. Comitetul Economic și Social	303
§9. Comitetul Regiunilor	304
§10. Banca Europeană de Investiții	304
Secțiunea a 5-a. Izvoarele dreptului comunitar	304
§1. Dreptul comunitar originar	305
§2. Dreptul derivat	305
§3. Dreptul convențional	307
§4. Dreptul jurisprudențial	307
Secțiunea a 6-a. Spațiul Social European	307
§1. Geneza ideii	307
§2. Conceptul S.S.E.	308
§3. Condiții ale existenței S.S.E. Realizări	308
§4. Actul Unic European – prima etapă a S.S.E.	309
§5. Carta comunitară a drepturilor sociale fundamentale ale lucrătorilor ..	309
§6. Tratatul asupra Uniunii Europene (Tratatul de la Maastricht) și politica socială	311
§7. Tratatul de la Amsterdam	312
Secțiunea a 7-a. Spațiul Economic European	313
Secțiunea a 8-a. Raporturile dintre OIM și Uniunea Europeană	315
Secțiunea a 9-a. Raporturile dintre Consiliul Europei și Uniunea Europeană	321
Secțiunea a 10-a. Elemente de politică socială europeană	325
Secțiunea a 11-a. Preocupări sociale actuale ale UE	327
§1. Preliminarii	327
§2. Politica de ocupare a forței de muncă	329
§3. Agenda de la Lisabona	331
Secțiunea a 12-a. Modernizarea dreptului muncii. Flexisecuritatea muncii ...	341
Secțiunea a 13-a. Tratatul de la Lisabona	353
Capitolul IV. Dreptul comunitar al muncii	366
Secțiunea 1. Considerații generale	366

§1. Preliminarii	366
§2. Etape ale creării dreptului comunitar al muncii.....	367
§3. Unele probleme sociale de competență exclusivă a statelor membre ..	368
§4. Armonizarea legislației române cu acquis-ul comunitar din materie ..	371
§5. Noțiunea de „lucrător” în dreptul comunitar	378
§6. Dialogul social la nivelul UE.....	382
§7. Principii fundamentale.....	389
Secțiunea a 2-a. Norme comunitare privind relațiile individuale de muncă...	390
§1. Obligația angajatorului de a informa lucrătorul asupra contractului sau raportului de muncă	390
§2. Egalitatea de tratament în muncă.....	393
§3. Durata nedeterminată a contractului individual de muncă	398
§4. Contractul de muncă cu timp parțial.....	399
§5. Contractul de muncă pe durată determinată	401
§6. Telemunca	403
§7. Munca la domiciliu.....	404
§8. Organizarea timpului de muncă. Timpul de muncă și timpul de odihnă.....	405
§9. Sănătatea și securitatea la locul de muncă.....	410
§10. Protecția tinerilor în procesul muncii	413
§11. Protecția lucrătoarelor gravide, care au născut și care alăptează	417
§12. Concilierea responsabilităților profesionale cu cele familiale ale părinților.....	418
Secțiunea a 3-a. Norme comunitare privind relațiile colective de muncă	419
§1. Principiul informării și consultării lucrătorilor în probleme ce privesc evoluția întreprinderii.....	419
§2. Implicarea lucrătorilor în activitatea societăților europene	421
§3. Concedierea colectivă.....	426
§4. Menținerea drepturilor salariaților în cazul transferului de întreprinderi.....	431
§5. Protecția lucrătorului în caz de insolvabilitate a patronului.....	434
Secțiunea a 4-a. Libera circulație a forței de muncă.....	437
§1. Libera circulație a persoanelor.....	437
§2. Detașarea salariaților în străinătate în cadrul prestărilor de servicii	440
§3. Informarea și consultarea lucrătorilor.....	443
Secțiunea a 5-a. Coordonarea sistemelor de securitate socială.....	446
§1. Reglementarea actuală.....	446
§2. Prezentarea sintetică a Regulamentului 883/2004	452
Titlul V. Alte izvoare ale dreptului internațional al muncii.....	455
Secțiunea 1. Norme adoptate în cadrul Organizației Națiunilor Unite	455
§1. Instrumente ce conțin norme de drept internațional al muncii	455
§2. Documente ce nu implică obligații juridice pentru statele membre.....	457
§3. Declarația Mileniului	457
§4. Consiliul Drepturilor Omului al ONU	458
Secțiunea a 2-a. Organizația Mondială a Comerțului	458
Secțiunea a 3-a. Normele adoptate prin tratate bilaterale	458

Secțiunea a 4-a. Conflictul de izvoare de drept internațional și de drept intern	459
Concluzii	460

Documente

I. Documente ale Organizației Internaționale a Muncii	463
1. Lista convențiilor adoptate pe sesiuni	465
2. Lista convențiilor pe materii.....	473
3. Lista convențiilor OIM în actualitate.....	478
4. Lista convențiilor OIM retrase sau care au rămas fără obiect	480
5. Index privind ratificarea de către România a convențiilor OIM.....	481
6. Index în ordinea numărului convențiilor OIM ratificate de România	484
7. Index pe materii al convențiilor OIM ratificate de România.....	485
8. Lista convențiilor OIM (1990-2007)	486
Convenția nr. 170/1990 privind securitatea în utilizarea produșilor chimici în muncă.....	487
Convenția nr. 171/1990 privind munca de noapte.....	493
Convenția nr. 172/1991 privind condițiile de muncă în hoteluri, restaurante și unități similare	496
Convenția nr. 173/1992 privind protecția creanțelor lucrătorilor în caz de insolvabilitate a celui care angajează	498
Convenția nr. 174/1993 referitoare la prevenirea accidentelor industriale majore	502
Convenția nr. 175/1994 privind munca cu timp parțial.....	508
Convenția nr. 176/1995 privind securitatea și sănătatea în mine	511
Convenția nr. 177/1996 privind munca la domiciliu	517
Convenția nr. 178/1996 privind inspecția condițiilor de muncă și de viață ale marinarilor	519
Convenția nr. 179/1996 privind recrutarea și plasarea marinarilor	523
Convenția nr. 180/1996 privind durata muncii marinarilor și efectivele navelor	526
Convenția nr. 181/1997 privind agențiile private de ocupare a forței de muncă.....	530
Convenția nr. 182/1999 privind interzicerea celor mai grave forme ale muncii copiilor și acțiunea imediată în vederea eliminării lor	535
Convenția nr. 183/2000 privind revizuirea convenției (revizuită) asupra protecției maternității, 1952.....	537
Convenția nr. 184/2001 privind securitatea și sănătatea în agricultură	541
Protocol din 2002 relativ la convenția asupra securității și sănătății lucrătorilor, 1981	546
Convenția nr. 185/2003 privind revizuirea convenției asupra documentelor de identitate ale navigatorilor, 1952.....	550

Convenția nr. 186/2006 asupra muncii maritime	567
Convenția nr. 187/2006 privind cadrul de promovare a securității și sănătății în muncă.....	659
Convenția nr. 188/2007 privind munca în sectorul piscicol	662
Dispoziții finale tip	687
II. Documente ale Uniunii Europene.....	689
A. Tabel cronologic de acte normative comunitare.....	689
B. Reglementări esențiale.....	696
Directiva Consiliului 80/987/CEE din 20 octombrie 1980 privind apropierea legislației statelor membre referitoare la protecția salariaților în cazul insolvabilității angajatorului	696
Directiva Consiliului 91/383/CEE din 25 iunie 1991 de completare a măsurilor menite să încurajeze îmbunătățirea securității și sănătății la locul de muncă în cazul lucrătorilor care au un raport de muncă pe durată determinată sau temporar	701
Directiva Consiliului 91/533/CEE din 14 octombrie 1991 privind obligația angajatorului de a-și informa salariații asupra condițiilor aplicabile contractului sau raportului de muncă	704
Directiva Consiliului 94/33/CE din 22 iunie 1994 referitoare la protecția tinerilor în muncă.....	708
Directiva Consiliului 94/45/CE din 22 septembrie 1994 privind constituirea unui comitet european de întreprindere sau instituire a unei proceduri în întreprinderile și grupurile de întreprinderi de dimensiune comunitară în scopul informării și consultării lucrătorilor	718
Directiva Consiliului 97/74/CE din 15 decembrie 1997 privind extinderea la Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord a aplicării Directivei 94/45/CE privind constituirea unui Comitet european pentru întreprinderi sau a unei proceduri de informare și consultare a salariaților în întreprinderile sau grupurile de întreprinderi de dimensiune comunitară ..	730
Directiva Parlamentului European și a Consiliului 96/71/CE din 16 decembrie 1996 privind detașarea lucrătorilor în cadrul furnizării de servicii	732
Directiva Consiliului 97/81/CE din 15 decembrie 1997 privind Acordul-cadru cu privire la munca cu fracțiune de normă, încheiat de UCIPE, CEIP și CES.....	738
Directiva Consiliului 97/74/CE din 15 decembrie 1997 privind extinderea la Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord a aplicării Directivei 94/45/CE, privind constituirea unui Comitet european pentru întreprinderi sau a unei proceduri de informare și consultare a salariaților în întreprinderile sau grupurile de întreprinderi de dimensiune comunitară ..	746
Directiva consiliului 98/23/CE din 7 aprilie 1998 privind extinderea la Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord a aplicării Directivei 97/81/CE, privind acordul-cadru referitor la munca cu fracțiune de normă, încheiat cu UNICE, CEEP și ETUC	748

Decizia Comisiei 98/500/CE din 20 mai 1998 privind constituirea Comitetelor de dialog sectorial, menite să promoveze dialogul între partenerii sociali la nivel european (<i>notificată sub numărul C (1998) 2334</i>).....	749
Directiva Consiliului 98/59/CE din 20 iulie 1998 privind armonizarea legislației statelor membre cu privire la concedierile colective	752
Directiva Consiliului 2001/23/CE din 12 martie 2001 privind apropierea legislației statelor membre referitoare la menținerea drepturilor salariaților în cazul transferului de întreprinderi, afaceri sau părți de întreprinderi sau afaceri	757
Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2003/88/CE din 4 noiembrie 2003 privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru	777
Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2004/38/CE din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE	790
Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială (Text cu relevanță pentru SEE și pentru Elveția).....	809
C. Sistematizarea pe materii a reglementărilor comunitare.....	859